

Dassen in de dijk netjes weggepest

Dassen horen bij het Limburgse heuvellandschap, maar ook in het midden en oosten van Nederland komen van oudsher populaties voor. Bij het graven van hun burchten en speelholen hebben zij een voorkeur voor heuvels. Reden waarom ook in het vlakke rivierengebied dijken op belangstelling kunnen rekenen van deze sinds 1960 middels de jachtwet strikt beschermde diersoort. Ook de aanwezigheid van veel regenwormen aan de veelal vochtige voet van de dijk trekt dassen aan. Zij vormen zo'n 80 procent van het dagelijkse menu. Volgens de Vereniging Das & Boom gaat het met de dassenpopulatie in Nederland de laatste jaren de goede kant op. De toename heeft echter voor het waterschap een keerzijde. Steeds vaker worden tunnels ontdekt in dijken die zijn veroorzaakt door dassen. Het graafwerk tast de veiligheid als waterkering aan. Daarom werken Waterschap Rivierenland en Das & Boom sinds enkele jaren nauw samen om dassen te ontmoedigen hun onderkomen in dijken te zoeken.

Dassen in de dijken zijn voor Waterschap Rivierenland niet nieuw. Enkele jaren geleden diende een oude dassenburcht langs de Maasbandijk ten zuiden van Nijmegen te wijken voor de dijkverbetering. Als gevolg van onbekendheid met deze dieren was hiervoor geen tijdige ontheffing aangevraagd. Dit bracht het waterschap in conflict met de Algemene Inspectiedienst. Om het één en ander te corrigeren en om toekomstige 'mislukkingen' te voorkomen, werd samenwerking gevonden met de Vereniging Das & Boom die zich inzet voor de bescherming van deze diersoort. Ter compensatie van het oorspronkelijke onderkomen werd een betonnen dassenburcht aangelegd in een extra verbreding van de nieuwe dijk. In samenspraak met Das & Boom werd een protocol ontwikkeld hoe om te gaan met dassen die

Holen in de dijk die door het waterschap voor driekwart dichtgegooid zijn.

zich ophouden rond de dijken. Het protocol richt zich met name op het ontmoedigen van dassen om hollen te graven.

Dijktrajecten waarvan bekend is dat zich in de nabijheid dassen bevinden, worden in de periode dat de das actief is met graven (begin juni tot eind oktober), elke week nauwgezet geïnspecteerd.

Volgens Willy van Zon, onderhoudscoördinator van het waterschap, worden alle waarnemingen van dassen nauwgezet bijgehouden en elk jaar meegenomen in het rapport over de onderhoudstoestand van de waterkering. "Als we een hol ontdekken dat mogelijk door een das is gegraven, dan doen we eerst een sporenonderzoek. Als dat het vermoeden bevestigt, dan stellen we Das & Boom hiervan op de hoogte. Vervolgens gooien we het hol voor driekwart met zand dicht, zodat een in het hol aanwezige das nog naar buiten kan. Als het inderdaad om een dassenhol gaat, dan inspecteren we dit deels dichtgegooid hol vervolgens om de dag en zonodig gooien we het opnieuw dicht. Pas als het hol 14 dagen lang niet opnieuw is opengegraven, gooien we het hele hol dicht, echter zonder het zand aan te stampen. We gaan er dan vanuit dat er geen das meer in het hol zit".

Deze zorgvuldige maar wel veel tijd vergende werkwijze is gebaseerd op de gedachte dat dassen het telkens weer opengraven van hun (speel)holen op een zeker moment moeten worden en hun heil elders zoeken. Bijvoorbeeld in één van de natuurzones die het waterschap op het traject Heumen-Horssen de komende jaren samen met Staatsbosbeheer aanlegt. De inrichting van een deel van deze gebieden is speciaal afgestemd op dassen. Dassen die zich niet op deze nette manier laten 'wegpesten' naar geschiktere gebieden, worden geconfronteerd met een alternatieve werkwijze. Leo Gerritsen van de Vereniging Das & Boom: "We kunnen dan werken met terugklappootjes, een soort kattenluikjes, die we in het hol plaatsen. De das kan er wel uit maar er niet meer in". Deze werkwijze wordt ook toegepast wanneer hoogwater dreigt.

De dichtgegooiden hollen worden tijdens de periodieke inspecties door het waterschap nauwlettend in de gaten gehouden. Pas na circa drie weken worden de hollen door het waterschap met een minigraver nagegraven, aangevuld en verdicht. Als laatste wordt ook het dijktralud ter plekke opnieuw ingezaaid.

Albert van de Graaff
(Waterschap Rivierenland)

Een kunstmatig hol.

Sporen van dassen in de dijken.

